

DOI 10.11603/2312-0967.2018.3.9340

ШТРИХИ ДО ЖИТТЄВОГО ШЛЯХУ ТА НАУКОВОГО ДОРОБКУ ПРОФЕСОРА ОРЕСТА ЛАВРЕНТІЙОВИЧА ГРОМА З НАГОДИ 75-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

Орест Лаврентійович народився 23 серпня 1943 р. у селі Доброводи – в одному з найбільших і наймальовничіших сіл Збаражчини Тернопільської області, що на річці Гніздечна біля підніжжя Зубової гори. Хлопець зростав і виховувався в сім'ї відомого скульптора, члена Спілки художників України – Лаврентія Борисовича Грома, роботи якого зберігаються у Національному музеї імені Андрея Шептицького у Львові, та вчительки Ірини Дмитрівни Гром (у дівочтві – Фесолович). Бабуся з батькової сторони в молоді роки працювала в маєтку Косачів, батьків Лесі Українки, від яких отримала у подарунок рушник, вишитий Лесею Українкою, котрий став сімейною реліквією.

Професор О. Л. Гром
(1943–2012 рр.)

Після Другої світової війни у 1946 р. родина Громів переїхала у Львів, де пройшло все життя Ореста Лаврентійовича.

1960 р. після закінчення зі срібною медаллю середньої школи № 62 м. Львова Орест Гром вступив у Львівський державний медичний інститут на фармацевтичний факультет. Здобувши фах провізора, він понад два роки (1965 – 67 рр.) викладав у Коломийському фармацевтичному училищі.

За спогадами Романа Лаврентійовича – рідного брата О. Л. Грома, він ще «студентом не приховував свого захоплення хімією, яка йому завжди подобалася, старанно і прискіпливо вивчав формули та аналізував механізми хімічних реакцій, часто до пізньої ночі засиджуючись за підручниками». У 1967 р. Орест Лаврентійович вступив в аспірантуру при кафедрі фармацевтичної хімії Львівського державного медичного інституту, навчання в якій під керівництвом відомого науковця – проф. М. М. Туркевича успішно завершив захистом у 1971 р. кандидатської дисертаційної роботи «Синтез і перетворення похідних тіазолідиндіон-2,4-гідрозону-4». Орест Лаврентійович став п'ятдесятим учнем свого наукового керівника.

Після закінчення аспірантури у 1970 р. Ореста Грома скерували на кафедру організації та економіки фармації (ОЕФ), з якою був тісно пов'язаний увесь подальший шлях. На кафедрі він працював асистентом (1970–1977 рр.), доцентом (1977–1983 рр.) та завідувачем (1983–2012 рр.). Про перші кроки на кафедрі ОЕФ розповідає однокурсник і друг О. Л. Грома, проф. В. П. Музиченко: «Маючи фах хімічного профілю, навчальні дисципліни, що викладалися на цій кафедрі, спочатку здалися йому нецікавими, й він

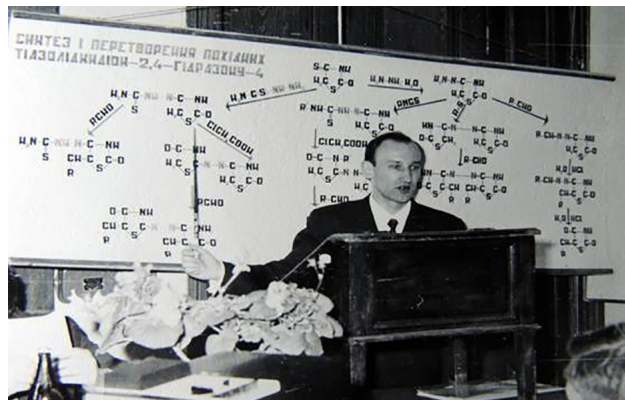
деякий час нарікав на це. Проте Орест Лаврентійович швидко увійшов у курс справи й став одним із провідних організаторів фармації України». Велика заслуга у цьому тодішнього завідувача кафедри ОЕФ проф. Р. М. Піяжжа.

Завдяки власній ерудиції, організаторським здібностям та досвіду О. Л. Гром швидко зумів стати лідером кафедри ОЕФ, не тільки зберегти і примножити традиції попередників, але й започаткувати новий етап в її розвитку як багатопрофільного осередку методології і практики управлінсько-економічних дисциплін фармацевтичного спрямування, а також сформувати ділову та доброзичливу

атмосферу в колективі. Усе це сприяло зростанню наукового потенціалу кафедри ОЕФ, її методичної роботи, підвищенню авторитету як серед студентів, так і в середовищі однопрофільних кафедр закладів вищої освіти України.

Варто виділити особливу поміркованість і самотню наукову толерантність Ореста Лаврентійовича щодо своїх учнів, він уважно і вдумливо вислуховував кожну думку свого дисертанта, оцінював її перспективність, а вже потім означував власні побажання. Учні Ореста Лаврентійовича, доценти Ганна Гасюк та Олександра Корнієнко, згадують: «Його поради й настанови були справжніми, мали глибокий зміст, з усієї рутини він вибирав те, що дійсно важливе. Ми ще досі користуємось «правилом трьох цвяшків» (тобто на перше місце ставити й виконувати те, що на даний час є найголовнішим, а що може і почекати)».

Під керівництвом Ореста Лаврентійовича захищено 10 дисертацій на здобуття наукового ступеня кан-

Блискучий захист дисертації О. Л. Громом, 1971 р.

Колектив кафедри ОЕФ, 2006 р.: Богданна Геринович, Наталія Ярको, Орест Гром, Ганна Гасюк, Софія Терещук (сидять), Володимир Комар, Наталія Ханік, Ірина Чухрай, Оксана Левицька, Ірина Городецька, Андрій Дацко (стоять).

дидата фармацевтичних наук – Д. В. Дикуном (1985 р., співкерівник – проф. Р. М. Піняжка), Б. П. Громовиком (1988 р.), Г. Д. Гасюк (1989 р.), Н. Б. Ярको (1990 р.), О. М. Фойдер (співкерівник – проф. Ф. А. Жогло), М. Л. Сятиню та І. Я. Городецькою (усі – 1997 р.), О. Р. Левицькою (1998 р.), Н. Л. Ханік (2009 р.) та Д. Т. Грушковською (2011 р.). Більшість учнів працює на кафедрі, яку Орест Лаврентійович очолював упродовж майже 30 років.

За вагомих внесок у розвиток фармацевтичної освіти й наукових досліджень у 2000 р. Оресту Грому було присвоєне вчене звання професора.

Результати науково-педагогічної діяльності проф. О. Л. Грома знайшли своє втілення у майже 300 наукових та навчально-методичних працях, серед них два навчальні посібники та 9 монографій і довідників. Поміж досягнень Ореста Лаврентійовича та його учнів:

- проектування та організація першої в Україні навчально-виробничої аптеки (1992 р.) та оптимізація навчального процесу на її базі;

- теоретичне обґрунтування та практична реалізація шляхів удосконалення роботи служби з контролю якості лікарських засобів, управління фармацевтичними кадрами, господарською діяльністю аптечних закладів і медикаментозним забезпеченням населення України в нових економічних умовах;

- наукове опрацювання організаційно-методичних засад використання рослин у гастроентерології, оптимізації лікарського забезпечення офтальмологічних та оториноларингологічних хворих, хворих на ревматоїдний артрит і туберкульоз.

За активної участі Ореста Лаврентійовича та з ініціативи проф. Р. М. Піняжка при кафедрі ОЕФ створено інститутську кіностудію, де викладачі разом зі студентами упродовж 1970 – 80 рр. зняли 6 навчально-методичних фільмів.

Наступність проф. О. Л. Грома щодо свого попередника – проф. Р. М. Піняжка, і доповнення одне одного у науково-педагогічній творчості проявилось у завершенні кандидатської дисертації Д. В. Дикуна та у супроводженні до захисту кандидатської дисертації Т. С. Райкової, а також у підготовці та виданні спільно з Б. Л. Парновським та А. Й. Дацком навчального посібника «Основи й методи управління у фармації», який побачив світ у 1986 р., та за ідеологією, структурою і змістом матеріалу став прототипом для подальших навчальних видань з менеджменту у фармації.

Організаційні здібності Ореста Лаврентійовича не залишалися поза увагою адміністрації інституту та факультету. У 1974 р. О. Л. Грома призначили на посаду заступника декана фармацевтичного факультету, яку він очолював до 1983 р.

За словами випускника фармацевтичного факультету 1965 р. В. В. Синяка: «Як заступник декана фармацевтичного факультету О. Л. Гром по-батьківськи піклувався про студентів, завжди заглиблювався в їх проблеми, мудрою порадою підказував як вийти з тієї чи іншої життєвої ситуації. За його порядністю, людяністю, молодь його любила». У свою чергу, випускник 1978 р. І. М. Венгринюк згадує, що «Орест Лаврентійович вимогливо, але з розумінням ставився до студентів, допомагав облаштовувати наше життя в гуртожитку № 5 та під час роботи у літній період у студентських трудових загонах. При ньому було започатковано студентське самоврядування, ефективно працювала студентська рада, художня самодіяльність».

Упродовж 1983 – 98 рр. він був членом спеціалізованої вченої ради у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата фармацевтичних наук.

Орест Лаврентійович у 1966 р. одружився з Стефанією Адамівною Карплюк, з якою прожив до кінця життя. Свою майбутню дружину він зустрів у дворі рідного будинку, в якому вона ще з двома однокурсницями винаймала кімнату, навчаючись у Львівському музично-педагогічному училищі імені Філарета Колесси. Подружжя Громів виростило і виховало сина Юрія та доньку Ярину. Згодом вони подарували їм чудових онуків: Мартусю, Анечку, Софійку та Олечку.

На превеликий жаль, 21 березня 2012 р. на 69 році життя перестало битися серце професора Ореста Лаврентійовича Грома.

Учні, колеги й друзі, випускники фармацевтичного факультету пам'ятають Ореста Лаврентійовича як талановитого вченого і керівника, здатного згуртувати навколо себе однодумців, який займав активну громадянську позицію, що органічно поєднувалося з чуйністю, доброзичливістю й небайдужістю. Пам'ятають про нього, бо він був непересічною особистістю, що просто любила життя і цінувала людей в ньому.

Богдан Громовик, Наталія Ярको, Микола Саранчук